



Liikenne- ja
viestintäministeriö

Liikkumisen valinnat ja ohjaus

Saara Jääskeläinen, liikenne- ja viestintäministeriö

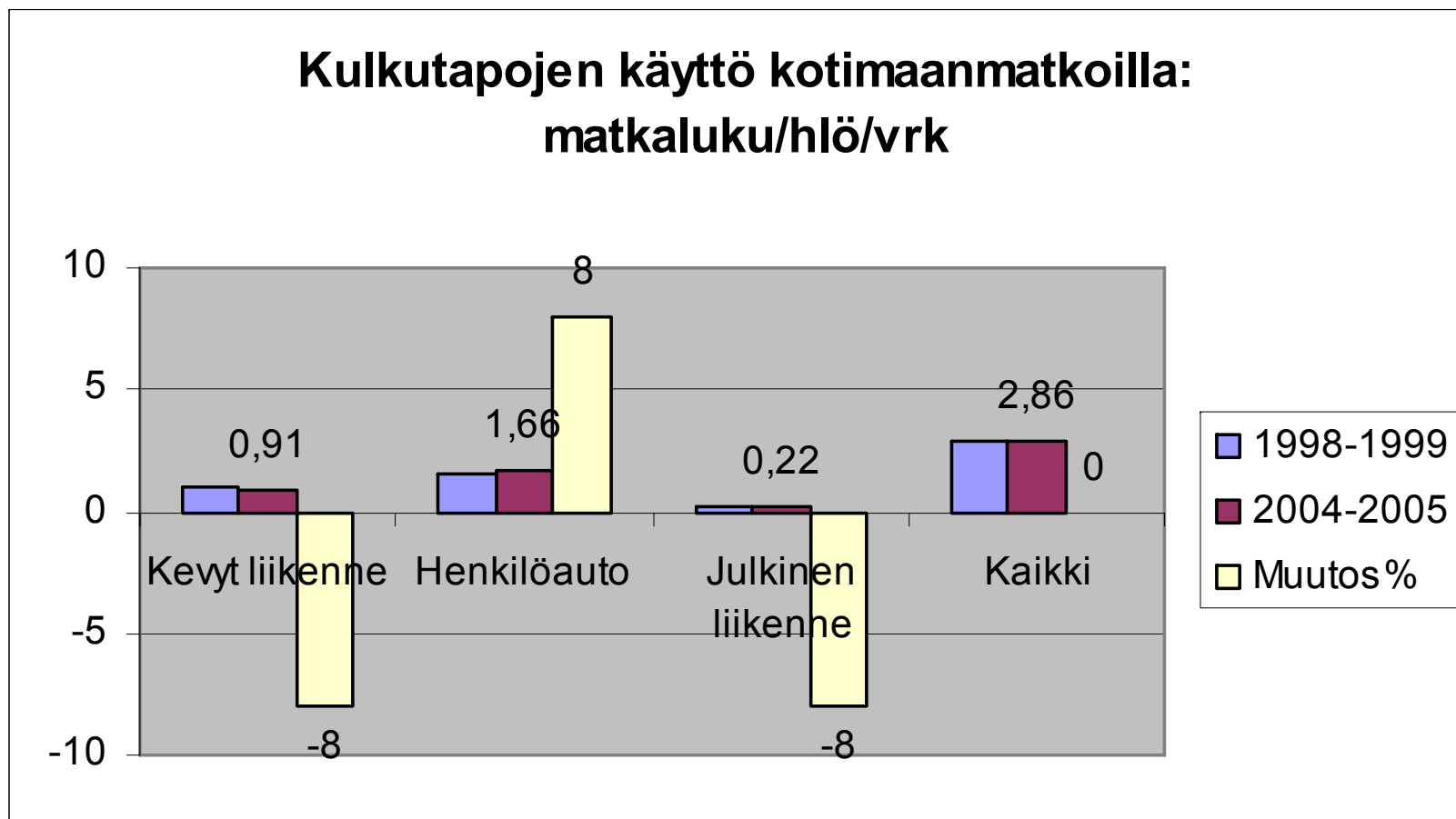
Ilmansuojelupäivät 25.8.2010



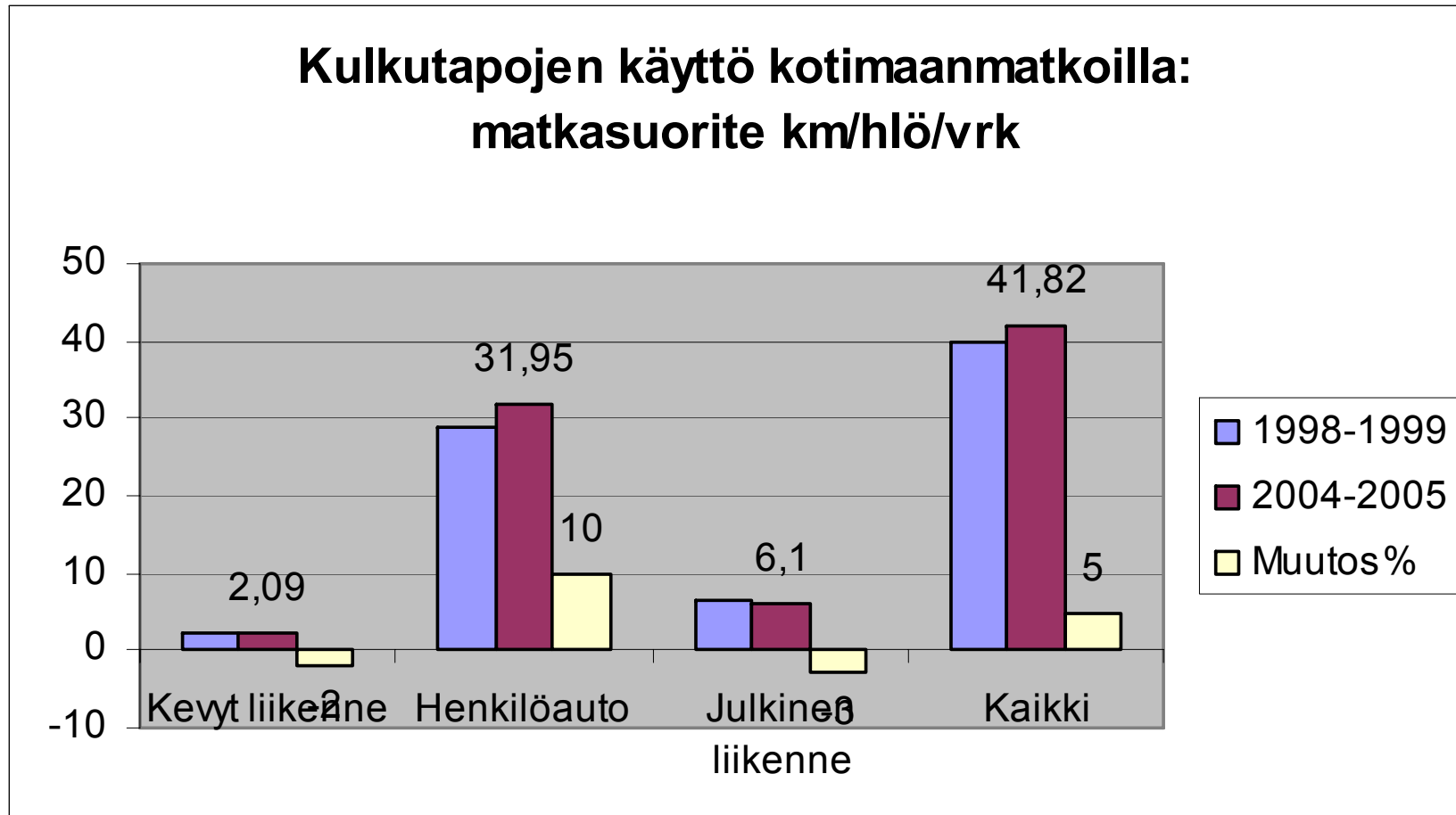
Liikkumisen valinnat

- Toistaiseksi tuoreimman henkilöliikennetutkimuksen (HLT) mukaan suomalaiset tekevät keskimäärin kolme kotimaanmatkaa vuorokaudessa. Näiden yhteispituus on noin 42 kilometriä.
- Matkoihin käytetään keskimäärin 1 tunti ja 10 minuuttia vuorokaudessa.
- Vuonna 2005 kotimaanmatkojen henkilöliikennesuorite oli kasvanut yli viisi prosenttia vuodesta 1999. Tämä tarkoittaa, että keskimäärin jokainen suomalainen liikkui jokaisena päivänä yli kaksi kilometriä enemmän kuin kuusi vuotta aiemmin. Kasvu oli keskittynyt erityisesti autoiluun.
- Elintason noustessa suomalaiset liikkuvat entistä vähemmän jalan ja pyöräillen. Henkilöauto korvaa osan sekä kevyen liikenteen että joukkoliikenteen matkoista, mutta erityisesti kasvava henkilöautoilu on tuonut mukanaan sellaisia matkoja, joita ei aiemmin tehty lainkaan.

Liikkumisen valinnat (HLT 1998-1999 ja 2004-2005)



Liikkumisen valinnat -2



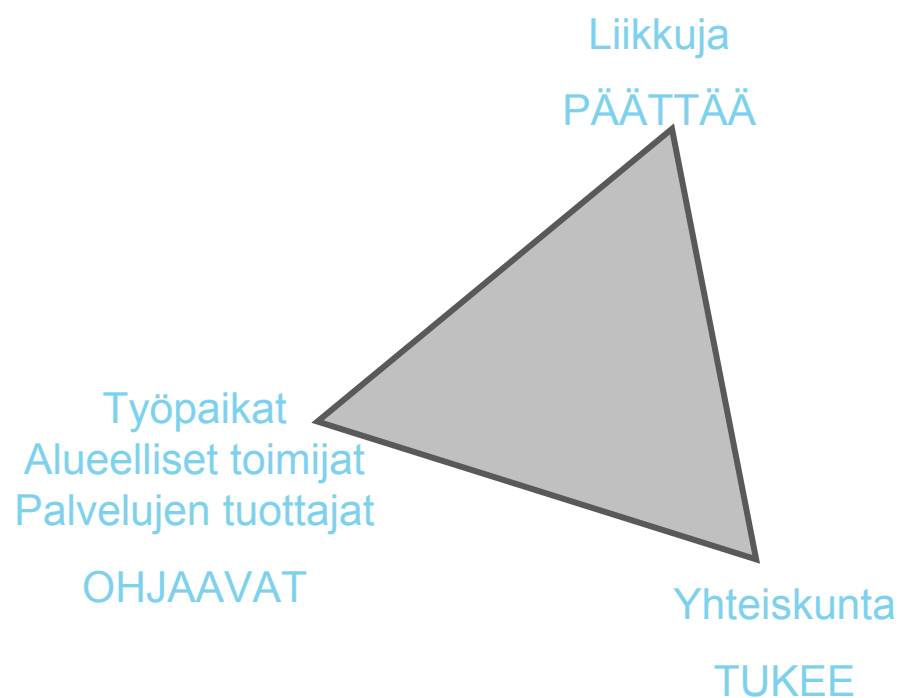
Liikkumisen ohjaus

- Liikkumisen ohjauksella kannustetaan ympäristöystävällisiin liikkumistottumuksiin muun muassa neuvonnalla, markkinoinnilla, liikkumisen suunnittelulla sekä liikkumisen palvelujen koordinoinnilla ja kehittämisellä.

Liikkumisen ohjaus -2

- Tavoitteena kestävä liikuttamisen lisääminen
 - kävely, pyöräily, joukkoliikenne, autojen yhteiskäyttö, kimpakyyti jne.
 - myös järkevämpi auton valinta ja käyttö voidaan laskea osaksi liikuttamisen ohjauksen kokonaisuutta
- Keinot pääasiassa ”porkkanoita”
 - informaatio, kommunikaatio, neuvonta, kampanjointi, markkinointi, yms.
 - kestävä liikuttamisen palveluiden koordinaatio ja kehittäminen
- Tehokas, nopea, edullinen ja helposti hyväksyttävissä oleva keino
 - esim. työpaikkojen liikuttamisen ohjauksella pystytty vähentämään yksityisautoilun osuutta 10–30 % työpaikkaa kohti

Liikkumisen ohjaus on yhteistyötä

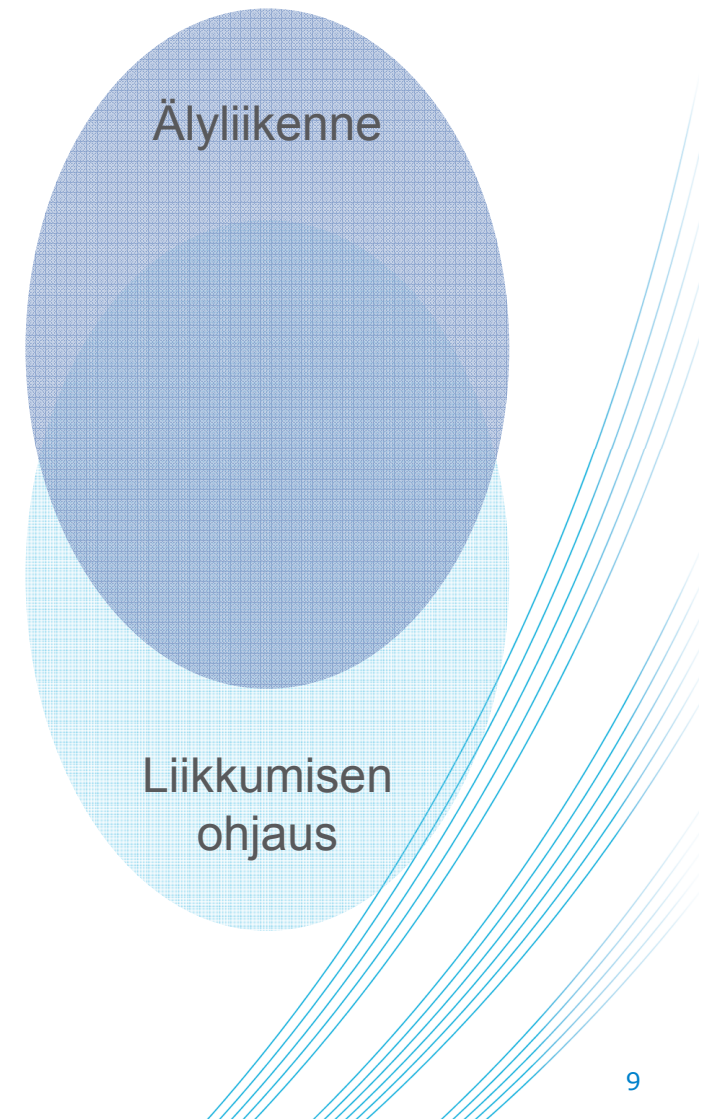


Liikkumisen ohjaus ei ole

- liikunnan ohjausta
 - esim. liikuntatunnit, liikuntapalvelut
- liikenteen ohjausta
 - esim. liikennevalot, liikennemerkkit, kaistajärjestelyt
- liikenteen hallintaa
 - jos tavoitteena ei ole vaikuttaa kuluttavan valintaan:
esim. ramppiohjaus, vaihtuvat nopeusrajoitukset,
onnettomuustilanteiden hallinta, ruuhkatiedotus
- liikenteen hinnoittelua
 - määritelmän mukaan liikkumisen ohjauksen keinot ovat
ns. pehmeitä keinoja
- liikenteen kysynnän hallinnan synonyymi
 - kysyntää hallitaan muillakin liikennepolitiikan keinoilla!

Liikkumisen ohjaus ja älyliikenne

- Liikkumisen ohjaus hyödyntää tieto- ja viestintätekniikan keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi, esimerkiksi:
 - sähköiset reitti-, aikataulu- tai häiriötietoihin liittyvät neuvontapalvelut
 - autojen yhteiskäyttöpalvelu ja ostosten kotiinkuljetuspalvelu
 - työpaikkojen liikkumissuunnitelmien tekemiseen voidaan tarjota internetpohjaisia työkaluja
- MUTTA liikkumisen ohjauksessa älykkyys on myös paljon muuta kuin tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämistä
 - markkinointi, yhteistyö, neuvonta, konsultointi, neuvottelut, liikkumissuunnitelmat, seminaarit, sopimukset, yhden luukun periaate, toimintamallit, prosessit, tarkistuslistat, eri palvelujen koordinointi, ...



Liikkumisen ohjauksen keskeisiä keinoja ja osa-alueita

- Liikkumisen suunnittelu, liikkumissuunnitelmat organisaatioissa
 - Travel Planning, Travel Plans
- Liikkumisen ratkaisut pitää tuoda sinne, missä matkat alkavat
 - asuminen, palvelut, tapahtumat, ...
- Suoramarkkinointi ja henkilökohtainen neuvonta
 - eri asuinalueet, uudet asukkaat, perheet, opiskelijat, työpaikat, ...
- Tietoa tarjolla vaihtoehdoista yhdeltä luukulta
 - www, laskurit, esitteet, ...
- Kampanjat, kokeilut, valmennukset
 - pyörällä töihin, testresenärer, rescoaching, scrap your old car, ...

Liikkumisen ohjauksen kansainvälinen verkosto ja tiedonvaihto



- EPOMM – European Platform on Mobility Management
 - www.epomm.org
 - Euroopan maiden liikkumisen ohjauksesta vastaavien tahojen välinen verkosto
 - Jäseninä ministeriöitä
 - Ranska, Alankomaat, Ruotsi, Iso-Britannia, Espanja ja Hessen (Saksa)
 - Liikkumisen ohjauksen johtavia maita!
 - Järjestää vuosittain ECOMM-konferenssin (European Conference on Mobility Management)

Liikkumisen ohjaus Suomessa 2010

- Liikkumisen ohjauksen organisointia ja toiminnan kehittämistä Suomessa tarkasteltiin vuosina 2007 ja 2008 teetetyssä selvityksessä "Liikkumisen ohjauksen organisointi Suomessa"
 - Tilaajina LVM, Tiehallinto, RHK, AKE, YTV, HKL ja Uudenmaan liitto
 - LVM julkaisuja 27/2008
- Toiminnan kansallinen koordinaatio päätettiin selvityksen pohjalta antaa vuodenvaihteessa 2010 aloittaneen Liikenneviraston uudeksi tehtäväksi
 - Toiminnan budjetti alkuvaiheessa noin 0,1 M€; tavoitteena pitemmällä aikavälillä 1-1,5 M€/vuosi
 - Liikennevirasto käyttää koordinaatiotyössä apunaan Motivaa
 - uusia toimintamuotoja ja yhteistyökuvioita haetaan (ks. mm. www.motiva.fi/live)

Liikkumisen ohjaus Suomessa -2

- Liikennevirasto ja LVM tukevat liikkumisen ohjaustoimintaa myös seututasolla
 - Liikkumisen ohjauksen hankehaku maaliskuussa 2010 (http://www.motiva.fi/liikenne/liikennejarjestelma_ja_liikkumisen_ohjaus/liikkumisen_ohjauksen_hankehaku_2010)
 - Hankekokonaisuuteen valittiin 12 eri hanketta
 - Budjetti noin 0,25 M€/vuosi vuosina 2010 ja 2011 (tavoitteena noin 1,5-2 M€/vuosi)
- Lisäksi erityisesti Helsingin seutu on liikkumisen ohjaus – toiminnan suunnittelussa jo pitkällä
- Liikkumisen ohjaus on määritelty yhdeksi vuoden 2010 alussa aloittaneen HSL:n uusista tehtävistä

Liikkumisen ohjaus –hankkeet 2010-2011

- 1.** Hämeenlinnan seudun kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelma (Hattula, Hämeenlinna, Janakkala)
- 2.** Liikkumisen ohjauksen toimenpidepaletin luominen HSL:ään (HSL)
- 3.** Liikkumisen ohjaus Varsinais-Suomessa 2010-2011 (Valonia)
- 4.** Liikkumisen ohjauksen toteuttaminen Tampereen seudulla (Ekokumppanit Oy)
- 5.** Askel hyvään liikkumiseen – Liikkumisen ohjauksen kehittäminen Hyvinkäällä (Hyvinkään kaupunki)
- 6.** Älykästä työmatkaa! -hanke, syksy 2010-2011 (Jyväskylän kaupunki)
- 7.** Vantaankosken aseman yritysten työpaikkaliikennesuunnitelmat (Pöyry Finland Oy)
- 8.** Pyöräily ja sosiaalinen media (Trafix Oy, Logica Suomi Oy)
- 9.** Matkakeskusten toteutussuunnitelma ja joukkoliikenteen edistäminen (Raaseporin kaupunki)
- 10.** Opiskelijoiden liikkumisen ohjaus, Kasarmimäen kampusalue (Ramboll Finland Oy)
- 11.** Liikkumisen ohjauksen ohje peruskouluille pääkaupunkiseudulla (LOOP) (Lectus Ky)
- 12.** Julkisen lähipalveluverkoston vaikutukset kestäväan liikkumiseen – menetelmän kehittäminen vaikutusten arvioimiseksi (HSL)

Liikkumisen ohjauksen verkosto LIVE

- Suomessa perustettiin vuoden 2009 loppupuolella osana ns. EPOMM Plus –hanketta liikkumisen ohjauksen verkosto LIVE (www.motiva.fi/live)
- Tavoitteena
 - Liikkumisen ohjauksen parissa työskentelevien kokoaminen eri sektoreilta
 - Yhteistyön lisääminen ja toiminnan koordinoiminen
 - Tiedonvaihto ja tiedon levittäminen
 - Liikkumisen ohjauksen tunnetuksi tekeminen ja merkityksen esiintuominen
 - Liikkumisen ohjauksen toteuttamisen edistäminen
 - Kansainvälisen verkottumisen ja tiedonvaihdon edistäminen

LIVE - toiminta

- Verkkosivut www.motiva.fi/live
- Verkostotapaamiset kerran vuodessa
- Teemakohtaisia seminaareja ja koulutuksia (suunnitteilla)
- Uutiskirjeet (ensimmäinen ilmestyy syksyllä)
- Yhteys EPOMM:iin
- Tapahtumakalenteri verkkosivuilla (suunnitteilla)
- Tietopankki verkkosivuilla (suunnitteilla)
- Kanava verkoston jäsenten keskinäiseen viestintään (suunnitteilla)

LIVE - Organisointi

- Nyt kaikille avoin, maksuton verkosto, ei yhdistystä
- Motiva koordinoi
- Ohjausryhmä: LVM, Liikennevirasto, YM, TEM, Pyöräilykuntien verkosto, HSL, Valonia (Tku), Turun kaupunki, Ekokumppanit (Tre), Tampereen joukkoliikenne, Oulun kaupunki
- Organisoinnin muoto tulevaisuudessa haetaan seuraavien vuosien aikana!

Kiitos!